

Til Europautvalget

"Leseveiledning" fra Stortingets faggruppe for EU/EØS-informasjon til den foreløpige listen med rettsakter som ble oversendt fra UD fredag 17. januar

Neste møte i EØS-komiteen finner sted 7. februar 2020. Fredag 17. januar fikk Europautvalget oversendt en foreløpig liste fra Utenriksdepartementet med omtale av EU-rettsakter som EØS-komiteen vil kunne fatte beslutninger om i dette møtet. En endelig liste vil oversendes 28. januar, sammen med dagsorden for europautvalgsmøte som finner sted 4. februar.

Ordningen med oversendelse av en foreløpig liste med rettsakter er ny. Den ble foreslått av utenriksministeren på forrige europautvalgsmøte, 28. november 2019. Formålet er å gi Europautvalget mer tid til forberedelser og til å stille spørsmål til rettsaktene. Den foreløpige listen skal oversendes så fort den foreligger, normalt fire–fem uker før neste EØS-komitémøte. Denne gangen kom listen tre uker før. Utenriksministeren understreket samtidig at den foreløpige listen vil kunne fravike til dels betydelig fra den endelige listen som besluttes og oversendes en uke før europautvalgsmøtet. Grunnen til dette er at både EØS og EFTA-landene og EU-siden trekker fortløpende saker fra listen helt frem til listen er omforent.

Stortingets faggruppe for EU/EØS-informasjon har nå gått igjennom den foreløpige listen som ble oversendt fredag. Vi har valgt å skrive litt mer utfyllende nedenfor om tre av de seks sakene som krever samtykke – alle tre tilknyttet tredje energimarkedspakke. For de 64 rettsaktene som ikke krever samtykke, og som derfor ikke er omtalt i oversendelsen, men lenket opp til EØS-notatbasen, har vi valgt en litt bredere tilnærming, med kategorisering av rettsaktene etter fagfelt. Formålet er ikke å gå inn i det faglige innholdet, men peke på rettsaker det kan være nyttig å se nærmere på.

Vi håper «leseveiledningen» er til nytte og tar gjerne imot forslag til endringer:

Retningslinjer knyttet til tredje energimarkedspakke

Retningslinjer og nettkoder var en del av debatten om tredje energimarkedspakke. De tre første retningslinjene vil etter planen kunne tas inn i EØS-avtalen på kommende møte i EØS-komiteen 7. februar. I brevet fra Utenriksdepartementet sendt Europautvalget 17. januar i år står det allikevel at *de tre rettsaktene trolig vil bli trukket av EU*. Det er derfor ikke usannsynlig at de vil kunne bli behandlet i et senere EØS-komitémøte.

I alt har Europakommisjonen vedtatt **fire retningslinjer og fire nettkoder** knyttet til tredje energimarkedspakke. Retningslinjene spesifiserer de ulike temaene og områdene hvor det skal utarbeides mer detaljerte metoder og vilkår. Selve forslagene til metoder og vilkår utarbeides av TSOene (transmisjonssystemoperatører, hvor Statnett inngår) og vedtaket følger en bestemt prosedyre, hvor ACER i siste instans gjør et vedtak dersom de nasjonale reguleringsmyndighetene ikke kommer til enighet. Nettkoder har ikke en tilsvarende prosedyre. Se [regjeringens faktnotat om retningslinjer og nettkoder](#).

De tre retningslinjene som er aktuelle for det kommende møtet er omtalt i informasjonen som ble sendt Europautvalget 17. januar i år. Det er kommisjonsforordning [2016/1719](#) om langsiktig kapasitetstildeling (FCA), [2015/1222](#) om kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) og [2017/1485](#) om systemdrift (SOGL). Den fjerde

retningslinjen, kommisjonsforordning [2017/2195](#) om balansering av kraftsystemet (EB), har vært på høring samtidig med de andre tre retningslinjene, men står ikke på listen over rettsakter som kan være aktuelle for EØS-komiteenes møte 7. februar. Se [høringsnotater og innspill for henholdsvis 2016/1719 og 2017/1485](#) og [2015/1222](#). De fire nettkodene er ikke tatt inn i EØS-avtalen og har foreløpig ikke vært på høring.

Da tredje energimarkedspakke ble tatt inn i EØS-avtalen, ble det gjort **tilpasninger knyttet til ACERs myndighet til å fatte bindende vedtak**. For Norge skal det være EFTAs overvåkingsorgan ESA som treffer vedtak, basert på et utkast fra ACER. Vedtaket skal rettes mot RME (Reguleringsmyndigheten for energi). I høringsnotatene legger Olje- og energidepartementet opp til at den samme ordningen skal gjelde for retningslinjene, og at myndighetsoverføringen regnes som «lite inngripende». [Justisdepartementets lovavdeling](#) kom i februar 2017 med en uttalelse om de konstitusjonelle spørsmålene knyttet til artikkel 9 og 82 i retningslinje 2015/1222 om kapasitetsfastsettelse og flaskehalshåndtering. ESAs rolle og en eventuell myndighetsoverføring er ikke omtalt i informasjonen som ble sendt Europautvalget 17. januar. [1 oktober 2019 gjorde ACER et vedtak](#) om en metode for langsiktig kapasitetstildeling mellom budområdene i Norden. Dette skyltes uenighet mellom energireguleringsmyndighetene i de nordiske landene. Vedtaket tok utgangspunkt i retningslinje 2016/1719 om langsiktig kapasitetstildeling. Siden retningslinjen foreløpig ikke er tatt inn i EØS-avtalen, har det ikke vært et ESA-vedtak.

Det er behov **for tilpasninger ved innlemmelse i EØS-avtalen** for alle de tre retningslinjene. I informasjonen sendt Europautvalget står det: «Spørsmål om EØS-tilpasninger avklares i dialog med EU-siden». Det kommer ikke fram hvilke tilpasninger det er snakk om. I [høringssvaret fra Energi Norge](#) 20. desember 2019, står det: «I og med at dette er kommisjonsforordninger regner Energi Norge med at det ikke er tilpasningstekster til selve innholdet av de ulike bestemmelsene, men hvilke rettigheter RME og eventuelt Statnett vil få sammenlignet med reguleringsmyndigheter og TSO-er fra EU-land forhandlingene dreier seg om».

I regjeringens EØS-notat, omtalt i [EU/EØS-nytt i februar 2018](#), om retningslinjen 2017/1485 om systemdrift (SOGL) sto det at OED mener at det kan være behov for å se på EØS-tilpasninger knyttet til samarbeid om forsyningssikkerhet, siden dette i utgangspunktet faller utenfor EØS-avtalens anvendelsesområde. I det samme [EØS-notatet](#), oppdatert i juni 2019, omtales ikke lenger en eventuell tilpasningstekst på dette området – heller ikke i informasjonen sendt Europautvalget 17. januar.

«Lesehjelp» til listen over rettsakter som ikke krever samtykke

På listen sendt Europautvalget 17. januar er det i alt 64 rettsakter som krever forskriftsendring og som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, eller som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning. I informasjonen som er sendt Europautvalget er det kun lenker til regjeringens EØS-notater. Nedenfor gir vi et kort overblikk over disse rettsaktene.

Finans

På finansområdet er 10 av de 12 rettsaktene vedtatt av Europakommisjonen. Disse er enten delegerte forordninger eller gjennomføringsforordninger og -beslutninger. Dette er utfyllende regelverk til direktiver og forordninger som allerede er tatt inn i EØS-avtalen eller skal tas inn på kommende møte i EØS-komiteen, blant annet knyttet til kapitalkrav, solvensregelverket eller pengemarkedsfond.

Det er to rettsakter på finansområdet som er vedtatt av Rådet og Parlamentet – og som det derfor kan være aktuelle å se nærmere på. Det er [forordning 2019/630](#) om endring av kapitalkravforordningen knyttet til tapsdekning for problemlån. Ifølge EØS-notatet vil endringene kunne påvirke norske bankers rapporterte kapitaldekning. Den andre er

forordning [2019/2089](#) om EU-referanseverdier for klimaomstilling. Den er en del av en «pakke» med tre rettsakter som skal fremme bærekraftige investeringer. Formålet med forordning 2019/2089 er å hindre at forskjeller i medlemsstatenes tilnæringsmåter hindrer at det indre markedet fungerer godt. Den må *ikke* blandes sammen med den såkalte «taksonomi»-forordningen som beskriver rammeverket for å fastsette kriterier for å avgjøre hvorvidt en økonomisk aktivitet skal anses å være bærekraftig. Etter vanskelige forhandlinger ble det enighet mellom Rådet og Parlamentet om denne forordningen like før jul, og det skal ut fra rammeverket utarbeides en detaljert taksonomi (klassifikasjonssystem). Se artikkel i [Finansavisen](#) 17. januar 2019.

Helse/omsorg, landbruk og næringsliv

På side 25 til 28 i listen er det en lang rekke rettsakter på området til HOD, LMD og NFD. Tre av disse omhandler import av produkter av animalsk opprinnelse til eget forbruk, som kan tas med eller sendes. Den viktigste er kommisjonsforordning [206/2009](#). Rettsakten vil i hovedsak videreføre restriksjoner i forordningen fra 2004. Grunnen til at det har tatt lang tid før denne tas inn i EØS-avtalen kan skyldes forhandlinger om en tilpasningstekst. Norge ønsker å videreføre ordningen med å kunne ta med viltkjøtt fra Svalbard, og at kvoten skal økes fra 5 til 10 kilo.

Alle de andre rettsaktene på side 25 til 28 er utfyllende regelverk til [EUs kontrollforordning](#). Den ble tatt inn i EØS-avtalen høsten 2019, og Stortinget behandler for tiden et forslag til gjennomføring av forordningen.

Nederst på side 29 er det tre rettsakter som alle har en tilknytning til forordning 391/2009 om felles regler og standarder for classeselskap. Europautvalget ble orientert om forordning 391/2009 i mars 2015, juni 2016 og oktober 2017. Forordningen åpner for at Europakommisjonen kan bøtelegge classeselskap ved gjentatte og alvorlige brudd på gjeldende regelverk. I [Europautvalgsmøtet i oktober 2017](#) ble det orientert om at regjeringen arbeider for at bøteleggingskompetansen skulle legges til EFTAs overvåkingsorgan ESA. Myndighetsoverføringen til ESA ble sett på som «lite inngripende». Samtidig arbeider regjeringen for å sikre at innlemmelsen ikke strider mot Norges folkerettslige forpliktelser. Det er ikke selve forordningen 391/2009 som står på listen, men tre rettsakter som er relatert til denne. Det er direktiv [2013/54](#) om flaggstatenes ansvar for overholdelse og håndhevelse av konvensjonen om sjøfareres arbeidsforhold, en [kommisjonsbeslutning fra 2007](#) og en [liste fra 2007](#) over anerkjente organisasjoner. I [EØS-notatet](#) for både beslutningen og listen vises det til regelverket fra 1994, som vil bli endret av forordning 391/2009: «I henhold til direktiv 94/57/EF med senere endringer er det Kommisjonen som godkjenner classeselskap. Godkjenningen skjer i form av en beslutning. EFTA landene har nå besluttet at disse beslutningene og skal innlemmes i EØS avtalen. Dette gjelder både tidligere beslutninger og fremtidige, samt oversiktslisten av godkjente classeselskap som publiseres».

Klima/miljø

Rettsaktene på klima- og miljødepartementets område er alle delegerte kommisjonsforordninger som utfyller reglene i enten biocidforordningen eller et direktiv fra 2011 om begrensninger i bruk av visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk utstyr.

Olje/energi

Den ene rettsakten på OEDs område, kommisjonsforordning [838/2010](#), er en del av tredje energimarkedspakke. Den viderefører, med små endringer, en forordning i andre energimarkedspakke, og handler om kompensasjonsmekanismer mellom TSOene for kostnader ved overføring av kraft. Det står i EØS-notatet (som sist er oppdatert i 2013) at ACER får en særskilt rolle.

Samferdsel

På samferdselsdepartementets område vil vi framheve kommisjonsforordning [2016/1199](#) som blant annet omhandler regler for offshore helikopteroperasjoner (omtales også som

HOF0). I en [pressemelding i mai 2017](#) kunngjorde Samferdselsdepartementet at det er regjeringens syn at de delene av forordningen som gjelder helikopteroperasjoner offshore ikke er EØS-relevant, siden de faller utenfor EØS-avtalens geografiske virkeområde. I [EØS-notatet](#) står det at det har vært tvil om den norske posisjonen skulle være at forordningen i sin helhet skulle anses som ikke EØS-relevant, men at Norge i 2017 meddelt EFTA-sekretariatet at de ønsker at de delene av den som gjelder helikopteroperasjoner offshore fjernes fra forordningen ved tilpasningstekst. Det kommer ikke fram av EØS-notatet om hva som er resultatet av forhandlingene, og hva som er den endelige tilpasningsteksten.

For mer informasjon om HOF0 se [Konsekvensutredning: regelverksendringer offshore helikopteroperasjoner](#), utarbeidet i 2017 av Safetec på oppdrag fra Samferdselsdepartementet. Se også en omtale i [EU/EØS-nytt 28. mars 2014](#) av norske posisjoner i forkant av at Kommisjonen vedtok forordningen.

Men vennlig hilsen,

Margrethe Saxegaard
seniorrådgiver
internasjonal avdeling

Telefon: +47 23 31 36 07
Mobil: +47 988 58 111
E-post: mars@stortinget.no

www.stortinget.no